

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ



ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 червня 2024 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В
ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

21 червня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 159.923.2(063)

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ульянов В.О. – доктор медичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали IV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 червня 2024 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2024. 217 с.

УДК 159.923.2(063)

<i>Карасені О.В.</i> ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ ДО СТРЕСУ ТА ПІДТРИМКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ.	81
<i>Качур В.О.</i> ЧАС ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	84
<i>Корнута Л.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ.	89
<i>Король О.О.</i> ЕТАПИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ.	92
<i>Лелюк А.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	100
<i>Лісовенко А.Ф., Карасені О.В.</i> ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ У КІБЕРПРОСТОРІ.	104
<i>Лісовенко А.Ф., Татъянчиков А.О., Короход Я.Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ В КІБЕРПРОСТОРІ.	109
<i>Лохматова Д.О.</i> ОСОБИСТІСТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ТА КРИТИЧНИХ СИТУАЦІЯХ.	114
<i>Маковецька М.О.</i> ОСОБИСТІСТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ	118
<i>Мамосуєва О.В.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ РОЛЬОВИХ ОЧІВАНЬ ПАРТНЕРІВ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.	122
<i>Марківська О.С.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗУ «Я» ЖІНОК В ЗАКОРДОННИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕОРІЯХ.	126
<i>Мілорадова Н.Е.</i> ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЗРОСТАННЯ – ПОШУК СЕНСУ ЖИТТЯ (ТЕХНІКА ІКІГАЙ).	131
<i>Наточій М.Е.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	135
<i>Онішкевич А.Д.</i> ТЕХНІКИ ВИРАЖЕННЯ ТА ПРОЖИВАННЯ ЕМОЦІЙ І ПОЧУТТІВ.	140
<i>Папінян В.В.</i> ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПОЧУТТЯ ПРОВИНИ.	147
<i>Піневич І.Д.</i> ВПЛИВ СОЦМЕРЕЖ ТА ІНТЕРНЕТУ НА САМООЦІНКУ ОСОБИСТОСТІ.	150
<i>Рєпнова Т.П., Кирилов В.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПОЧУТТЯ ПРОВИНИ У НІМЦІВ ТА УКРАЇНЦІВ.	154
<i>Рєпнова Т.П., Мучичка А.В.</i> ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ УМІННЯ, ЯКІ ДЕТЕРМІНУЮТЬ ПРОФЕСІЙНУ УСПІШНІСТЬ ПСИХОЛОГА.	158
<i>Роспорня Д.С.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ДО КІБЕРСЕРЕДОВИЩА.	161
<i>Самара О.Є.</i> ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЛОГОТЕРАПІЇ.	166
<i>Сорочинський О.В.</i> ПСИХОЛОГІЯ ПОДРУЖНЬОЇ ЗРАДИ.	170
<i>Степанюк Я.В., Федонюк С.В., Поручинський А.І., Ульянов В.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ	173
<i>Сухота І.В.</i> ЗВ'ЯЗОК ГЛОБАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ.	178

Лелюк Анастасія Сергіївна

здобувачка 4 курсу факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: кандидат політичних наук, доцент Третьякова Т.М.

ОСОБЛИВОСТІ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасні реалії життя в Україні вимагають швидкого дорослішання та вибору свого стилю життя. Зараз молодь бере на себе велику відповідальність за своє життя, а іноді за життя інших. Юнаки зараз мають справу із великими вимогами суспільства до них, відповідно, рівень домагань до самих себе стає дуже високим. За негласними правилами сучасності до 25 років необхідно мати сім'ю, квартиру, авто, вищу освіту, власний бізнес, допомагати батькам, а також завжди виглядати охайно та мати гарні манери. Загальна задоволеність життям включатиме саме описані компоненти. Якщо рівень реальних досягнень не сягає рівню бажаних досягнень, виникає внутрішньо особистісний конфлікт. Необхідно комплексно розглядати ті компоненти, які позитивно впливатимуть на максимальну реалізацію особистісного потенціалу та гармонійного життя особистості.

Дослідженням проблеми самоактуалізації особистості займалися багато українських та зарубіжних вчених, таких як: Кобильнік Л.М., Губанова Л.В., Царькова О.В., Єгорова О.І., Ясперс К., Камю А., Олпорт Г., Фромм Е., Маслоу А., Роджерс К., Коган Л., Сохань Л., Моляко В.О., Музика О.Л., Гомонюк В.О., Гусейнова Н.О., Франкл В., Еріксон Е. та інші.

Самоактуалізація – найвищий рівень в піраміді Маслоу. Вчений вважав, що даний феномен є кінцевою метою людського розвитку, це максимальна реалізація особистого потенціалу людини. Ключові характеристики самоактуалізації особистості включають: сприйняття реальності (адекватне сприйняття себе, інших та навколишній світ вцілому), незалежність (керування

людини особистими переконаннями та цінностями), орієнтованість на вирішення проблем, оригінальність мислення та інші [1, 25-30].

Згідно вченню К. Роджерса, самоактуалізація – це біологічно зумовлене прагнення до самостійності та розвитку всіх задатків особистості. Прагнення розвивати свої потенціали, досягати особистісного зростання і реалізувати свої можливості. Ця тенденція є основою для всіх інших мотивацій. Самоактуалізація передбачає інтеграцію нового досвіду у Я-концепцію. Людина повинна бути відкритою до нового досвіду, щоб розвиватися і змінюватися [4, 66-71].

Концепція самоактуалізації Еріка Фромма підкреслює важливість свободи, творчості, відповідальності та любові в процесі розвитку особистості. Суспільство має значний вплив на процес самоактуалізації. Здорове суспільство сприяє розвитку свободи, творчості та любові, тоді як хворе суспільство пригнічує ці якості, створюючи умови для відчуження та деструктивності. В умовах цифровізації ці аспекти набувають особливого значення, створюючи нові можливості та виклики для молоді. Важливо знайти баланс між користуванням цифровими технологіями та розвитком справжніх людських якостей для досягнення самоактуалізації у сучасному світі [2, 31-36].

Сучасна молодь має велике бажання вдосконалюватися. Пошук нових знань, професій та навичок позитивно впливають на процес самоактуалізації. Це пов'язано з тим, що самоактуалізація передбачає постійний розвиток особистого потенціалу та досягнення особистісного зростання. Нові знання допомагають розширити світогляд, розуміти різні культурні, соціальні та наукові контексти, що сприяє більш глибокому розумінню світу і самого себе. Вивчення нових тем і дисциплін сприяє розвитку критичного мислення, аналізу інформації та прийняття обґрунтованих рішень. Оволодіння новими знаннями підвищує впевненість у власних силах та можливостях, що є важливим аспектом самоактуалізації. Вміння обґрунтувати власні судження та відстояти власну думку є дуже важливим у сучасному світі.

Особливо актуальними є питання про автентичність. Автентичність починається з глибокого розуміння себе. Це включає виявлення своїх справжніх

почуттів, думок, цінностей, сильних і слабких сторін. Самопізнання дозволяє людині зрозуміти, що є важливим для неї і які цілі та амбіції вона хоче реалізувати. Важливою є здатність до саморефлексії. Автентичні люди живуть відповідно до своїх цінностей і переконань. Вони не роблять компромісів у питаннях, які є для них принциповими, навіть якщо це означає йти проти течії або зіткнутися з нерозумінням з боку інших [3, 32–38].

Питання протистояння думки інших або соціально прийнятої думки є дуже важливим для прогресивного суспільства. Саме в процесі протистояння нових ідей та звичного алгоритму вирішення проблеми народжуються ті неймовірні та неповторні задуми, які допомагатимуть зростанню, як особистісному, так і на більш високих рівнях організацій. Автономія має багато переваг: люди, які живуть автентично, часто відчують більше задоволення і щастя, оскільки вони живуть у відповідності зі своїми справжніми бажаннями і цілями; мають глибші і значущі стосунки, оскільки вони будують їх на чесності, відкритості і взаємній довірі; допомагає краще справлятися зі стресом і життєвими викликами, оскільки людина не витрачає енергію на підтримку фальшивого образу або задоволення чужих очікувань та інші [5, 25-53].

Також необхідно акцентувати увагу на автономність юнаків. Часто батьки не можуть дати своїм дітям повністю самореалізуватися. На це є багато причин. Одні із нав'язування своїх порад та допомоги. Тим самим, заважаючи процесу вибору майбутньої професійної діяльності, яка надасть стимулу розкриттю потенціалу та задатків особистості [6].

Отже, самоактуалізація є прагненням до реалізації власного потенціалу та задатків. Особливості самоактуалізації особистості юнацького віку полягають у розкритті власного потенціалу, протистоянню суспільству та відстоювання власних думок чи інтересів. Активна боротьба із застарілими звичками та традиціями – це те, з чим має справу кожен юнак. Для цієї постійної боротьби, впровадження нових оригінальних рішень необхідно опановувати прагнення до автентичності. Саме вона допоможе краще зрозуміти та прийняти себе,

покращити комунікацію, приймати самостійні рішення та підвищити рівень стресостійкості.

Список використаних джерел

1. Гусейнова, Н. О. Дослідження явища самоактуалізації у психологічному дискурсі / Н. О. Гусейнова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки. - Херсон, 2014. - Вип.1, т. 1. – С. 25-30.

2. Губанова Л. В. Психологічні особливості самоактуалізації осіб юнацького віку / Л. В. Губанова // Соціально-психологічні технології розвитку особистості: зб. наук. праць за матеріалами ІХ Усеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів / ред. колегія: І. Р. Крупник, І. С. Попович та ін.: Херсон – Івано-Франківськ: ХДУ, 2024. – С. 31-36.

3. Зливков В.Л. Витоки поняття «автентичність» у психологічній науці/ В.Л. Зливков // Психологічний часопис: збірник наукових праць / За ред. С.Д. Максименка. – № 1. – Вип. 1. – К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2015. – С.32–38.

4. Професійна самоактуалізація особистості / Ю. В. Рутиня // Актуальні проблеми психології : Збірник наукових праць / За ред. С. Д. Максименка. - Київ: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2016. - Т. 1 : Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія, Вип. 45. - С. 66-71.

5. Старинська Н.В. Особливості самоактуалізації майбутніх психологів у процесі професійної підготовки / Наталія Володимирівна Старинська. – Київ: "Інтерсервіс", 2015. – С. 25-53.

6. Третьякова Т., Лелюк А. (2022). Деякі аспекти соціально-психологічної дистанції в онтогенезі дитячо-батьківських відносин. InterConf, (96). [Електронний ресурс].– URL: <https://cutt.ly/uMQbKeF>. Дата звернення: 05.06.2024 р.

Ключові слова: самоактуалізація, юнацький вік, задатки, автентичність, саморефлексія.

Key words: self-actualization, youth, predispositions, authenticity, self-reflection.

Лісовенко Анна Федорівна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Карасені Олександра Василівна

здобувачка 2-го курсу факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ У КІБЕРПРОСТОРІ

Питання цифрової ідентичності стає критично важливим, адже з розвитком інформаційних технологій та поширенням інтернету люди все більше часу проводять в онлайн-середовищі, що впливає на їхнє самоусвідомлення, соціальну взаємодію та психоемоційний стан. У процесі дослідження ідентичності актуальним залишається питання як індивід формує свою ідентичність сьогодні і який рівень участі у цьому процесі реального та віртуального, цифрового світу. Кіберпростір створює нові можливості для самовираження, формування нових соціальних зв'язків та спільнот, але водночас породжує виклики, пов'язані з конфіденційністю, безпекою та аутентичністю.

Технології четвертої промислової революції, що стрімко увірвались у повсякденне життя більшості людей, висвітлюють нові ракурси проблеми формування ідентичності особистості, які, будучи мало вивченими з наукового погляду, вже стали повсякденною реальністю кожної людини, полем для практичних експериментів [3; 4; 5].